

Asia: VN/20925/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne, mikäli erottelu alla olevien kysymysten mukaisesti ei onnistu

-

1. Lakiluonnos työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annetun lain muuttamiseksi

Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun palvelutarpeen arviointia, työttömän työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaisen palvelukokonaisuuden suunnittelua sekä työllistymisprosessin etenemistä ja seurantaa koskevat pykälät 3, 4, 5, ja 6.

-

7 § Monialaisen yhteispalvelun järjestäminen ja valtakunnallinen ohjaus (Pykälä sisältää asetuksenantovaltuuden. Asetuksen sisältöä on kuvattu säännöskohtaisissa perusteluissa. Voimassa oleva valtioneuvoston asetus on 1377/2014.)

-

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

-

2. Lakiehdotus kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Kustannusten korvaaminen (luku 6)

Uudenmaan ELY-keskus pitää lakiesitystä asiallisena ja hyvänä siten, että ilman huoltajaa Suomessa asuvien lasten ja nuorten perheryhmäkotitoiminnan siirto hyvinvointialueelle on huomioitu jo ennen varsinaista kotoutumislain uudistusta.

Uudenmaan ELY-keskus pitää tarpeellisina kotoutumislain 44 §, 46 §-49 §, 51 §-55 § muuttamista siten, että hyvinvointialueella on mahdollisuus hakea korvauksia järjestetyistä palveluista.

Sopimusten siirrossa hyvinvointialueelle (88 a §) on huomioitava, että kunta saa hakea korvauksia takautuvasti kahden kalenterivuoden ajan kustannusten syntymisestä. Vaikka perheryhmäkotoiminta loppuu kunnalta 31.12.2022, korvauksia perheryhmäkoti- tai jälkihuoltotoiminnasta kunta on oikeutettu hakemaan vuoteen 2024 saakka. Tämä tarkoittaa sitä, että samanaikaisesti voidaan maksaa samasta palvelusta eri vuosien kustannuksia, joka voi vaikuttaa hetkellisesti määrärahatilanteeseen. Vaikka sopimuksin on sovittu tietyistä korvauksen hakuajankäytännöistä, on huomattu, että viivettä syntyy. Lisäksi toiminnan päättymisen jälkeen voi (kunnassa) syntyä "häntiä", esimerkiksi jälkikäteen saapuvia laskuja toiminnan ajalta.

Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden lasten ja nuorten tuen ja asumisen järjestäminen (27-28 §)

-

Muut hyvinvointialueisiin liittyvät muutosehdotukset

-

Mitä muuta haluatte sanoa ehdotuksesta?

Uudenmaan ELY-keskukseen saapuu vuosittain noin 800-900 erityiskustannuskorvaushakemusta. Näistä hakemuksista suurin osa koskee sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia ja eniten sopimuksia tehdään vuosittain juuri terveydenhoidon kulujen korvaamisesta. Hylkääviä päätöksiä tehdään vuosittain 150-200 kpl. Erityiskustannuskorvausten hakeminen ja niistä sopiminen on koettu raskaaksi toimintamenettelyksi niin kunnassa, kuin ELY-keskuksessakin. Lisäksi viime vuosina lisääntynyt etätyö on lisännyt painetta sopimusjärjestelmän yksinkertaistamiseksi. Erityiskustannuskorvausjärjestelmään liittyy niin paljon paperityötä, postitusta, allekirjoitusta ja skannaamista, että etätyössä tätä on mahdotonta toteuttaa.

Uudenmaan ELY-keskus esittää, että lakimuutoksen yhteydessä luovuttaisiin myös erityiskustannuskorvausten sopimusmenettelystä ja siirryttäisiin kokonaisuudessaan päätösmenettelyyn. Käytännössä muutos tarkoittaisi sitä, että jatkossa kuntaan tai hyvinvointialueelle lähetettäisiin ELY-keskuksen sähköisesti allekirjoittama korvauspäätös sopimuksen sijaan. Päätös lähetettäisiin salattuna sähköpostina kuntaan/hyvinvointialueelle. Päätöstä ei allekirjoitettaisi kunnassa/hyvinvointialueella tai lähetettäisi takaisin ELY-keskukseen. Toimintamallia on kokeiltu Uudellamaalla kevään 2022 aikana ja tulokset ovat olleet kannustavia ja palaute hyvää.

Prosessin keventämisen lisäksi olisi tehostettava sähköistä asiointia ja kehitettävä sitä edelleen niin, että kunnat voisivat toimittaa erityiskustannuskorvaushakemuksen sähköisesti ELY-keskukseen ilman, että hakemuksia olisi tarpeen printata ja käsin allekirjoittaa ja taas skannata.

Nila Satu
Uudenmaan ELY - Työllisyys ja kotoutuminen/ Maahanmuutto- ja
kotoutuminen ryhmä